

## **HOTĂRÂREA Convenției naționale a Colegiului Psihologilor din România nr. 3 din 24 noiembrie 2018 pentru aprobarea Normelor de avizare ale metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 203 din 14 martie 2019**

### **NORME de avizare ale metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică PARTEA A TREIA - AVIZAREA METODELOR DE ASISTENȚĂ/INTERVENȚIE PSIHOLOGICĂ**

Comisia de Metodologie elaborează cadrul general de evaluare și avizare a Metodelor de asistență psihologică.

Scopul principal al avizării metodelor de intervenție sau tratamentelor psihologice este de a stabili baza științifică a unei metode. Astfel, validitatea științifică indică dacă o modalitate/metodă de intervenție este conformă cu o teorie unanim recunoscută și dacă sunt aplicate metode științifice în stabilirea eficienței acesteia. În cazul în care o metodă nu realizează acest lucru, atunci aceasta acționează mai degrabă ca un sistem de credințe.

Dovadă este acea informație oferită ca răspuns în forma unui raport sau a unei documentații. Sunt considerate dovezi: documentele emise de experții în domeniu, cercetările și studiile publicate, studiile clinice. Nu sunt considerate dovezi: opiniile personale, puncte de vedere sau credințe.

Evaluatorii analizează dovezile (afirmate, documentate și depuse la dosar) și decid relevanța acestora, potrivit criteriilor de adecvare, suficiență, caracter științific.

Evaluarea metodei se realizează prin analiza dovezilor științifice invocate. În general, dovezile științifice ale metodei/tratamentului trebuie să răspundă mai multor criterii.

În vederea alinierii la modelul FBP (Evidence-Based-Practice), sau practică validată științific, Comisia Metodologică utilizează Grila de evaluare a calității dovezilor științifice, potrivit sistemului GRADE (Atkirs ct al., 2004; Balshemet ct al., 2011; Guyatt ct al., 2011):

- a)** designul studiului (care apare și în piramida calității dovezilor științifice)
- b)** calitatea studiilor
- c)** consistența rezultatelor
- d)** similaritatea studiilor cu situația practică de rezolvat.

Piramida încrederii privind eficiența unei intervenții psihologice în funcție de calitatea metodologică a studiilor pe care se bazează:

Dovezi științifice solide

- 1.** Metaanalize pe studii primare experimentale (eventual cvasi-experimentale)
- 2.** Studii randomizate privind mecanismele schimbării (explicative)
- 3.** Studii experimentale (randomizate) cauzal-descriptive (efficacy)
- 4.** Studii experimentale (randomizate) pragmatice (effectiveness)
- 5.** Studii cvasiexperimentale
- 6.** Metaanalize pe studii primare non-experimentale
- 7.** Studii non-experimentale longitudinale
- 8.** Studii non-experimentale transversale
- 9.** Studii de caz
- 10.** Opiniile unor experți

Cu cât dovezile se situează mai spre partea superioară a piramidei, cu atât ele sunt mai solide.

În baza datelor referitoare la design, la calitatea studiilor, la robustețea și omogenitatea efectelor și la gradul de aplicabilitate al acestora la situația practică întâlnită, sistemul GRADE clasifică intervențiile în patru categorii diferite, din perspectiva gradului de încredere că acestea vor funcționa pentru situația practică întâlnită.

Niveluri de încredere în reușita intervenției (punctaj între paranteze):

- ridicat (4) - probabilitate scăzută ca studii viitoare să conducă la modificarea încrederii în eficiența intervenției;
- moderat (3) - studii viitoare pot avea un impact relevant pentru concluziile referitoare la eficiența intervenției;
- scăzut (2) - probabilitate ridicată ca studiile viitoare să aibă impact important asupra concluziilor, fiind posibil să asistăm la situația inversării direcției efectului;
- foarte scăzut (1) - orice direcție a efectului este posibilă.

Scoruri de pornire inițială:

- dovezi obținute în baza unor studii experimentale - 4;
- dovezi obținute în baza unor studii non experimentale (observaționale) sau cvasiexperimentale - 2;
- dovezi bazate pe opinii - 1.

Aceste punctaje sunt ajustate, după cum urmează:

Scăderi de punctaj:

- -1 sau -2 puncte pentru calitatea scăzută a studiilor sub standardul implicat de designul respectiv;
- -1 pentru număr mic de studii sau pentru cazul în care se observă efecte eterogene (variații mari);
- -1 sau -2 puncte penalizare pentru studiile care au puține similitudini cu grupul țintă vizat în practică;
- -1 pentru situații de prezentare trunchiată a rezultatelor (reporting bias).

Creșteri de punctaj:

- +1 dacă variabilele străine necontrolate ar fi putut afecta datele doar în direcția reducerii efectului;
- +1 dacă este manipulată VI (studii cvasi experimentale);
- +1 sau +2 dacă există asocieri puternice între variabile (risc relativ dublu, Cohen d cu aproximație de 0,40), respectiv foarte puternice (risc relativ de 5 ori mai mare/mic, Cohen d aproximativ 0,90).

Notă: Întrucât metodele sunt specifice unei anumite populații sau unei anumite problematici, acestea nu pot fi avizate la modul general.

Metoda nu poate funcționa în contexte în care nu și-a dovedit eficiența, iar avizul se va solicita, în cazul fiecărei metode, pentru o anumită utilitate.

Avizul va cuprinde sintagma "Metoda X - cu aplicație în zona Y". Pentru conformitatea Metodă - Aplicabilitate, vor fi consultate ghidurile internaționale în domeniu (NICE, APA, etc.)./solicitantul va aduce dovezi de conformitate, conform prevederilor internaționale.